

TÁJÉKOZTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ Könyvtártudományi Szakkönyvtára periodikum-gyűjteményének katalógusai

A KMK Könyvtártudományi Szakkönyvtára állományának jelentős hányadát képezi periodikum-gyűjteménye, amely közel 1500 féle könyvtári és tájékoztatástudományi folyóiratot, évkönyvet, munkatervet, jelentést, évi statisztikai beszámolót stb. tartalmaz. E mennyiségnek kb. egyharmada élő cím. *A szakirodalom széles körét reprezentálja ez a gyűjtemény.* Átfogó jellegű, a könyvtárügy valamennyi területén felmerülő problémákat taglaló periodikumok mellett találhatóak már szakosodott, részkérdéseket (raktározás, állományvédelem, könyvtárépítés és berendezés, mikrofilmzés stb.) tárgyaló folyóiratok is. A határtudományok területéről (szociológia, művelődéspolitiká, számítástechnika stb.) is található folyóiratot az érdeklődő.

A kurrens folyóiratok cikkeit a *KMK Tájékoztatási Osztálya* által szerkesztett *dokumentációs kiadványok* tárják fel. A külföldi folyóiratok cikkeit a *Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom (KDSZ)* című referálólappal dolgozza fel, a magyarokét pedig a *Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája* tartalmazza. Mindkét lap használatát betűrendes, valamint tárgymutató segíti elő, melyek számonként, évenként és 5 éves kumulációban jelennek meg. A könyvtárügy és a tájékoztatásügy bármely területén dolgozó szakember haszonnal forgathatja ezeket a lapokat, tájékoztatást kaphat a hazai és külföldi kutatási és fejlesztési eredményekről, eseményekről stb.

A feltárt folyóiratcikkeknek csak mintegy a felét tartalmazza a KDSZ. Az egész anyagról *cikk-katalógus* ad képet. Ez a KDSZ mutatórendszerének megfelelően tagolódik: tárgyszó-katalógus, betűrendes katalógus (1969, az indulás óta) és földrajzi katalógus (1975 óta). A tárgyszó-katalógusban a keresés kétlépcsősön történik: a katalóguscédulák a cikkek tételszámára utalnak s a címleírások numerus kurrens szerint vannak lerakva. A cikk-katalógusban jelenleg mintegy 15 ezer tétel szerepel. A bővebb tájékozódást pedig maguk a folyóiratok segítik elő, melyek hozzáférhetőek a Szakkönyvtárban.

1973. január – 1975. május között került sor a periodikumállomány revíziójára. Ennek eredményeképpen a könyvtár teljes állományát tartalmazó betűrendes katalógus mellett, *kiépült a periodikumok külön katalógus-hálózata*: betűrendes, tárgyszó-, földrajzi, valamint a raktári-számrendi szolgálati katalógus.

A *földrajzi katalógusban* az országnevek betűrendjében sorakoznak a katalóguscédulák, de a nemzetközi

szervezetek által (IFLA, FID, UNESCO, NTMIK stb.) kiadott folyóiratok legelől helyezkednek el. Magyarország tárgyszón belül pedig Budapest áll elől, a többi cédulát megyék szerint csoportosítottuk.

A *tárgyszó-katalógus* a Tájékoztatási Osztály dokumentációs kiadványaiban és a Szakkönyvtárban használt tárgyszójegyzék alapján készült; a katalóguscédulák a tárgyszavak betűrendjében sorakoznak.

Az említett cédulakatalógusok mellett elkészült a KMK Szakkönyvtára periodikum-gyűjteményét feltáró *kötetkatalógus* is. Ez a katalógus a címek betűrendjében tartalmazza a periodikus kiadványokat.

A *kötetkatalógust földrajzi és tárgymutató egészíti ki*; elrendezésük azonos a könyvtár hasonló katalógusaival. Mindkét mutató a betűrendi tételszámra utal. A *tárgymutatóban* a tételszám mellett betűjel szerepel, mely a kiadó országot jelzi. A *földrajzi mutatóban* pedig az országnevek mellett zárójelben szerepel ez a betűjel. A nemzetközi szervezetek – a cédulakatalógushoz hasonlóan – az országok előtt sorakoznak. A tárgymutató végén megtalálható a rövidítések feloldása is. A kurrensen járó periodikumokat mindkét mutatóban a tételszám aláhúzása jelzi.

A kötetkatalógus csak néhány példányban készült és a Könyvtártudományi Szakkönyvtárban a használók rendelkezésére áll. Úgy véljük azonban, hogy megkönnyítené a kutatók és gyakorlati szakemberek dolgát, ha több könyvtárban is hozzáférhetnének a kötetkatalógushoz. Ezért ezennel felajánljuk az érdeklődő könyvtáraknak, hogy a szokásos térítés ellenében (oldalanként 4,- Ft-ért) másolatot készítsünk számukra. A katalógus terjedelme 250 lap, a megrendelést telefonon (134-000/269 m.) vagy írásban a *Könyvtártudományi és Módszertani Központ címére (1827 Budapest, Múzeum utca 3.)* kérjük eljuttatni.

Jordán Katalin

Az információszolgáltatás gazdaságosságáról

Az információszolgáltatás gazdaságosságának kutatása jelentős, új téma a tájékoztatástudományban. A *SATCOM (Committee on Scientific and Technical Communication, National Academy of Sciences = Tudományos Akadémia Tudományos és Műszaki Kommunikációs Bizottsága)* jelentése ráirányította a figyelmet a tájékoztató szolgáltatások költségeire. Újabbán a *SIC NSF (Science Information Council of the National*